

بسمه تعالی
مجلس شورای اسلامی
دوره چهارم - سال اول
۱۳۷۲ = ۱۳۷۱

شماره ترتیب چاپ ۲۲۹

شماره دفتریت ۱۲۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

در اجرای ماده ۶ آئیننامه داخلی مجلس شورای اسلامی تقاضا میشود طرح آئیننامه مالی، محاسباتی و معاملاتی دیوان محاسبات کشور که به شماره ترتیب چاپ ۱۵۵۴ در دوره سوم مجلس در دستور قرار داشت و شورای آن نیز در کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس به شماره ترتیب چاپ ۱۶۰۷ به تصویب رسیده بود مجددا جهت رسیدگی در دستور کار مجلس چهارم قرار گیرد.

علی موحدی ساوجی - باغومیان - گل محمد الیاسی - مختاری - احمدی زادسرای - جعفری - دکتر صدیقی - سید حسن حسینی - نوربخش کامیار - میرهاشمی - پورقریان - محمد نبوتی - مهدزاده - شفیعی پورزمان - نریمان - رشیدی و کیانی

طرح آئیننامه مالی، محاسباتی و معاملاتی
دیوان محاسبات کشور

- ماده ۱ - امور مالی، معاملاتی و محاسباتی دیوان محاسبات کشور طبق مفاد این قانون اداره و انجام خواهد شد.
- ماده ۲ - بودجه دیوان محاسبات کشور به تفکیک برنامه ها توسط رئیس دیوان محاسبات پیشنهاد و به تایید کمیسیون دیوان محاسبات، بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی میرسد که عینا به صورت یک

قلم در لایحه بودجه کل کشور منظور و اعتبارات آن پس از تصویب مجلس شورای اسلامی تخصیص یافته تلقی میگردد.

ماده ۳۰ - دیون بلامحل عبارتست از بدهیهای قابل پرداخت سنوات گذشته دیوان محاسبات که در بودجه مربوط اعتباری برای آنها منظور نشده و یا زائد بر اعتبار مصوب و در هر دو صورت به یکی از طرق زیر بدون اختیار دیوان محاسبات ایجاد شده باشد.

الف - احکام قطعی صادره از طرف مراجع صالحه .

ب - انواع بدهی به وزارتخانهها و موسسات دولتی و شرکتهای دولتی ناشی از خدمات انجام شده مانند حق اشتراک برق ، آب ، هزینههای مخابراتی ، پست و هزینههای مشابه که خارج از اختیار دیوان محاسبات ایجاد شده باشد.

ج - سایر بدهیهایی که خارج از اختیار دیوان محاسبات ایجاد شده باشد.

ماده ۴ - حواله اجازه ای است که کتبا وسیله مقامات مجاز دیوان محاسبات برای تادیه تعهدات و بدهیهای قابل پرداخت از محل اعتبارات مربوط عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات در وجه ذینفع صادر میشود.

ماده ۵ - درخواست وجه سندی است که مدیر امور مالی دیوان محاسبات برای دریافت وجه به منظور پرداخت حواله های صادر شده موضوع ماده ۱۱ این قانون و سایر پرداختهایی که بموجب قانون از محل بودجه مورد عمل عهده خزانه در وجه حساب یا حسابهای بانکی دیوان محاسبات صادر میگردد.

ماده ۶ - تنخواه گردان حسابداری عبارتست از وجهی که خزانه از محل اعتبارات محوب دیوان محاسبات برای انجام بعضی از هزینه های سال جاری و تعهدات قابل پرداخت سالهای قبل در اختیار مدیر امور مالی دیوان محاسبات قرار میدهد تا در قبال حواله های صادر شده واریز و با صدور درخواست وجه مجددا دریافت گردد.

ماده ۷ - تنخواه گردان پرداخت عبارتست از وجهی که از محل

تنخواه گردان حسابداری از طرف مدیر امور مالی دیوان محاسبات
باتایید رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از صرف ایشان
برای انجام برخی از هزینه‌ها در اختیار واحدها و یا مامورینی که
به موجب این قانون و آئین‌نامه‌های اجرائی آن مجاز به دریافت
تنخواه گردان هستند قرار می‌گیرد تا به تدریج که هزینه‌های مربوط
انجام می‌شود اسناد هزینه تحویل و مجدداً وجه دریافت دارند.

ماده ۸ - مقامات مجاز دیوان محاسبات از لحاظ این قانون عبارتند از:

الف - رئیس دیوان محاسبات .

ب - افرادی که از طرف رئیس دیوان محاسبات به موجب
احکام رسمی صادره توسط ایشان مجاز به امضای احکام، قراردادها،
حواله‌ها و اسناد هزینه می‌باشند در حدود مقررات این قانون و مفاد
احکام تفویض حق امضای رئیس دیوان محاسبات .

ماده ۹ - مدیر امور مالی به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات
به منظور انجام وظایف مشروحه زیر به این سمت منصوب می‌شود.

الف - اعمال نظارت و تامین هماهنگی لازم در اجرای مقررات
مالی و محاسباتی در دیوان محاسبات کشور .

ب - اداره امور مالی و نظارت بر امور مالی و محاسباتی و نگهداری
و تنظیم حسابهای دیوان محاسبات بر طبق این قانون و سایر قوانین و
مقررات مربوط .

ج - نظارت بر حفظ اسناد و دفاتر مالی .

د - نگهداری و تحویل و تحول وجوه و نقدینہ‌ها و سپرده‌ها و اوراق
بهادار دیوان محاسبات .

ه - نگهداری حساب اموال دیوان محاسبات و نظارت بر اموال
مذکور .

و - انجام سایر وظایفی که در این قانون بطور مستقیم بر عهده
مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول شده و یا وظایفی که به ارایت

این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت از طرف رئیس دیوان محاسبات به مدیر امور مالی دیوان محاسبات ارجاع میشود.

تبصره - وظایفی که در قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت بر عهده ذیحسابان وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی واگذار شده است، در هر مورد که لازم باشد و مغایر با مفاد این قانون نباشد به مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول میشود.

ماده ۱۰ - جمعدار مسؤولی است که به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت به این سمت منصوب و انجام قسمتی از وظایف و مسؤولیتهای امور مالی دیوان محاسبات به او محول میشود.

تبصره - کارپردازان و واحدهای تدارکاتی و سایر ماموران دیوان محاسبات مادام که به اقتضای طبع و ماهیت وظایف قانونی خود و یا امور پرتیهای محوله مجاز به دریافت تسنخواه گردان پرداخت میباشد از لحاظ مقررات مربوط به واریز تسنخواه گردان دریافتی در حکم جمعدار محسوب میشوند.

ماده ۱۱ - در هر مورد که شرایط تمدی مشاغل موضوع اجرای این قانون لازم الذکر باشد و موارد در آئیننامه استخدامی دیوان محاسبات و یا سایر آئیننامه‌ها و مقررات مربوط ذکر نشده باشد، شرایط تمدی و احراز مشاغل بستمویب رئیس دیوان محاسبات خواهد رسید.

ماده ۱۲ - اصطلاحاتی که در این قانون برای آنها تعریف مشخصی ارائه نشده است، طبق مفاد قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت تعریف میشود.

ماده ۱۳ - وجوهی که وسیله دیوان محاسبات به عنوان سپرده و یا وجه الضمان و یا وثیقه و یا نظایر آنها دریافت میگردد باید به حسابهای مخصوصی که از طرف خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند افتتاح می‌گردد واریز شود وجوه واریز شده به حساب مذکور بدون حق برداشت خواهد بود و بساید در آخر هر ماه به حساب مخصوص تمرکز وجوه سپرده در خزانه منتقل شود.

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است از طریق واگذاری تنخواه گردان سپرده از حساب تمرکز وجوه سپرده موجبات تسریع و تسهیل در رد کلیه سپرده های موضوع این ماده را فراهم نماید.

ماده ۱۴ - در مواردی که برای تقسیط بدهی اشخاص بیه دیوان محاسبات و یا دادن مهلت به بدهکاران مزبور و نیز هزینه های نقدی ناشی از استتکاف و یا عدم پرداخت بموقع بدهی به موجب مقررات خاص و یا مقررات عمومی تعیین تکلیف نشده باشد نحوه عمل طبق تشخیص رئیس دیوان محاسبات خواهد بود.

ماده ۱۵ - وجوه اعتبار در بودجه دیوان محاسبات به خودی خود برای اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) ایجاد حق نمی‌کند و استفاده از اعتبارات باید با رعایت مقررات مربوط به خود بعمل آید.

ماده ۱۶ - در مورد آن قسمت از هزینه های جاری مستمر که نوعاً انجام آن از یک سال مالی تجاوز می‌کند دیوان محاسبات میتواند برای مدت متناسب قرارداد هایی را که مدت اجرای آن از سال مالی تجاوز می‌کند منعقد نماید. دیوان محاسبات مکلف است در بودجه سالانه خود اعتبارات لازم برای پرداخت تعهدات مربوط را مقدم بر سایر اعتبارات منظور نماید.

ماده ۱۷ - پرداخت هزینه ها به ترتیب پس از طی مراحل تشخیص، تأمین اعتبار، تعهد، تسجیل و حواله با رعایت مفاد این قانون بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۸ - اختیار و مسوولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجیل و حواله به عهده رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان و مسوولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با قسوانین

و مقررات بعهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا افراد مجاز از طرف ایشان می باشد.

ماده ۱۹ - بمنظور ایجاد تسهیل در پرداخت هزینه های دیوان محاسبات در واحدهای تابعه آنها در مرکز و شهرستانها و خارج از کشور، دیوان محاسبات وجوه لازم به عنوان تنخواه گردان در اختیار جمعداران مربوط قرار خواهد داد. آئین نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه گردانهایی که واگذاری آنها بر حسب این ماده و سایر مواد این قانون ضرورت پیدا میکند و همچنین ترتیب واریز آنها به موجب دستور العملی انجام خواهد شد که از طرف رئیس دیوان محاسبات تصویب و ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۲۰ - اعتبارات مندرج در بودجه دیوان محاسبات تحت عنوان " دیون بلامحل " در مورد اعتبارات جاری و عمرانی دیوان محاسبات کشور به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور قابل مصرف است.

ماده ۲۱ - در مواردی که لازم است قبل از انجام تعهد بر اساس شرایط مندرج در احکام و یا قراردادها طبق مقررات وجهی پرداخت شود میتوان به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان مبالغی به عنوان پیش پرداخت تادیه نمود.

ماده ۲۲ - در مواردی که بنا به علی تسجیل و یا تهیه اسناد و مدارک لازم برای تادیه تمام دین مقدور نبوده و یا پرداخت تمام وجه مورد تعهد میسر نباشد میتوان قسمتی از وجه تعهد انجام شده را تحت عنوان علی الحساب به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان پرداخت نمود.

ماده ۲۳ - میزان و موارد تادیه پیش پرداخت و علی الحساب و همچنین نحوه واریز و احتساب آنها به هزینه قطعی توسط رئیس دیوان محاسبات تعیین میگردد.

ماده ۲۴ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی (سرمایه گذاری شایسته) منظور در بودجه دیوان محاسبات تا آخر سال مالی قابل تعهد و پرداخت

است و مانده وجوه اعتبارات مصرف نشده هر سال باید حداکثر تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود. تعهداتی که تا آخر سال مالی مربوط به بارعایت مقررات در حدود اعتبارات مصوب ایجاد شده و پرداخت نشده باشد از محل اعتبارات دیوان محاسبات قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۲۵ - پرداخت کمک یا اعانه به تشخیص رئیس دیوان محاسبات با اخذ رسید از دریافت کننده به هزینه قطعی منظور خواهد شد.

ماده ۲۶ - اجرای طرحهای عمرانی دیوان محاسبات از نظر مقررات مالی و معاملاتی و محاسباتی تابع این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت (در حدودی که با این قانون مغایر نباشد) خواهد بود، لکن در کلیه موارد مسوولیتها و وظایف امور ذی حسابی به مدیر امور مالی دیوان محاسبات واگذار میشود.

ماده ۲۷ - برای دیوان محاسبات کشور و واحدهای تابعه آن در مرکز و شهرستانها حسب مورد از طرف خزانه و یا نمایندگی خزانه در استانها در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند، به تعداد مورد نیاز حسابهای بانکی برای پرداختهای مربوط افتتاح خواهد شد.

استفاده از حسابهای مزبور با امضای مشترک رئیس دیوان محاسبات و مدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف آنها بعمل خواهد آمد و کلیه پرداختهای دیوان محاسبات منحصر از طریق حسابهای بانکی مذکور مجاز خواهد بود.

ماده ۲۸ - معاملات دیوان محاسبات اعم از خرید، فروش، اجاره، استجاره، پیمانکاری، اجرت کار و غیره (بستثنای مواردی که مشمول مقررات استخدامی میشود) باید حسب مورد از طریق مناقصه و یا مزایده انجام شود مگر در موارد زیر.

۱ - در مورد معاملاتی که طرف معامله وزارتخانه‌ها یا موسسه دولتی

و مشارکت دولتی باشد.

۲ - در مورد معاملاتی که انجام آنها به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقامات مجاز از طرف ایشان یا نهادهای و موسسات و شرکتهای زیر مقرون به صرفه و علاج دیوان محاسبات باشد.

الف - موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و موسسات تابعه که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه و یا مالکیت آنها متعلق به موسسات و نهادهای مذکور باشد.

ب - شرکتهای تعاونی مصرف و توزیع کارکنان وزارتخانهها و موسسات دولتی و شرکتهای دولتی که بر اساس قوانین و مقررات ناظر بر شرکتهای تعاونی تشکیل و اداره میشوند.

ج - شرکتها و موسسات تعاونی تولید و توزیع که تحت نظارت مستقیم دولت تشکیل و اداره میگردند.

۳ - در مورد خرید اموال و خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسوولیت رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان منحصر به فرد بوده و دارای انواع مشابه نباشد.

۴ - در مورد خرید و استجاره اموال غیر منقول که به تشخیص و مسوولیت رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط انجام خواهد شد.

۵ - در مورد خرید خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی و صنایع مستظرفه و خدمات کارشناسی.

۶ - در مورد خرید کالاهای انحصاری دولتی و یا سایر کالاهائی که دارای فروشنده انحصاری بوده و برای آنها از طرف دستگاههای ذیربط دولتی نرخهای معینی تعیین و اعلام شده باشد.

۷ - در مورد خرید کالاهای مورد مصرف روزانه که در محل از طرف دستگاههای ذیربط دولتی و یا شهرداریها برای آنها نرخ ثابتی تعیین شده باشد.

۸ - درمورد کالاهای ساخت کارخانه های داخلی و کرایه حمل و نقل بار از طریق زمینی که از طرف دستگاه های دولتی ذیربط برای آنها نرخ تعیین شده باشد .

۹ - درمورد کرایه حمل و نقل هوایی ، دریایی و هزینه مسافرت و نظایر آنها در صورت وجود نرخ ثابت و مقطوع .

۱۰ - درمورد تعمیر ماشین آلات و تجهیزات ثابت و متحرک به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و مقامات مجاز از طرف ایشان .

۱۱ - درمورد خرید قطعات یدکی برای تعویض یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین آلات ثابت و متحرک موجود و همچنین ادوات و ابزار و وسایل اندازه گیری دقیق و لوازم آزمایشگاه های علمی و فنی و نظایر آنها با تعیین بهای مورد معامله حداقل و سیله یک نفر کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط که بر حسب مورد توسط رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان انتخاب خواهد شد .

۱۲ - درمورد معاملاتی که به تشخیص رئیس دیوان محاسبات به ملاحظه صرفه و صلاح دیوان محاسبات باید مستور بماند .

تبصره - انجام معاملات موضوع ردیف های ۱ و ۲ این ماده بدون رعایت تشریفات مناقصه و یا مزایده و مشروط به آن است که دستگاه فروشنده مورد معامله را در اختیار داشته و یا تهیه کننده یا انجام دهنده آن باشد و یا اینکه وظیفه تهیه و توزیع و فروش مورد معامله را برعهده داشته باشد .

ماده ۲۹ - معاملات دیوان محاسبات به سه دسته جزئی ، متوسط ، و عمده بشرح زیر تقسیم میشود .

الف - معاملات جزئی - معاملاتی است که مبلغ آن از یک میلیون ریال تجاوز نکند .

ب - معاملات متوسط - معاملاتی است که مبلغ آن از یک میلیون ریال بیشتر باشد و از پنج میلیون ریال تجاوز ننماید .

ج - معاملات عمده معاملاتی است که مبلغ آن از پنج میلیون

ریال بیشتر باشد .

تبصره ۱ - مبنای نصاب در خرید برای معاملات جزئی و متوسط مبلغ مورد معامله و در مورد معاملات عمده مبلغ برآورد است .
تبصره ۲ - مبنای نصاب در فروش مبلغ ارزیابی کاردان خبره به انتخاب دیوان محاسبات میباشد .

ماده ۳۰ - مناقصه در معاملات بطرق زیر انجام میشود .
الف - در مورد معاملات جزئی به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت کارپرداز .

ب - در مورد معاملات متوسط به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت کارپرداز و تأیید مقامات مجاز از طرف رئیس دیوان محاسبات کشور .

ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مناقصه عمومی و یا ارسال دعوتنامه (مناقصه محدود) به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقامات مجاز از طرف ایشان .

ماده ۳۱ - مزایده در معاملات بطرق زیر انجام میپذیرد .
الف - در مورد معاملات جزئی به بیشترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت مامور فروش .

ب - در مورد معاملات متوسط با حراج .
ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مزایده عمومی .
ماده ۳۲ - در مواردی که انجام مناقصه یا مزایده به تشخیص یک هیأت سه نفره مرکب از .

الف - رئیس دیوان محاسبات یا مقامات مجاز از طرف ایشان .
ب - مدیر امور مالی دیوان .

ج - یک نفر کارشناس خبره به انتخاب رئیس دیوان محاسبات به صلحت نباشد ، میتوان معامله را بطریق دیگری انجام داد در این صورت هیأت مزبور نحوه انجام معامله را تعیین خواهد نمود .
ماده ۳۳ - اعمال نظارت مالی بر مخارج دیوان محاسبات از نظر

انطباق پرداخت یا مقررات این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط به عهده دیوان محاسبات است .

ماده ۳۴ - در صورتی که مدیر امور مالی دیوان محاسبات انجام خرجی را برخلاف قانون و مقررات تشخیص دهد مراتب را با ذکر مستند قانونی مربوط کتبا به صادر کننده دستور خرج اعلام می کند مقام صادر کننده دستور خرج پس از وصول گزارش رئیس امور مالی دیوان محاسبات چنانچه دستور خود را منطبق با قوانین و مقررات تشخیص داده و مسوولیت قانونی بودن دستور خود را کتبا با ذکر مستند قانونی به عهده بگیرد ، مراتب را کتبا به مدیر امور مالی دیوان محاسبات اعلام میکند و نامبرده مکلف است وجه سند هزینه مربوط را پس از ضمیمه نمودن دستور کتبی مستضمن قبول مسوولیت مذکور پرداخت نماید .

نحوه نگهداری و تنظیم حسابها و تفریغ بودجه دیوان محاسبات کشور .

ماده ۳۵ - دیوان محاسبات کشور برای نگهداری و تنظیم حسابهای خود از روش دفترداری دوطرفه و ثبت فعالیت های مالی در دفاتر روزنامه وکل و دفاتر معین استفاده خواهد نمود ، جزئیات سیستم حسابداری مورد عمل و ترتیب تعیین سرفصل های حساب و مستندات ثبت در دفاتر حساب و بایگانی اسناد و مدارک مربوط در دستورالعملی که به توسط رئیس دیوان محاسبات کشور تهیه و ابلاغ میشود مشخص میگردد .

ماده ۳۶ - صورت حساب دریافت و پرداخت هر ماه دیوان محاسبات کشور منتهی تا پایان ماه بعد و حساب نهائی هر سال منتهی تا پایان خرداد ماه سال بعد تهیه و به امضاء رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقام مجاز از طرف ایشان و همچنین مدیر امور مالی خواهد رسید و نسخه دوم حسابهای نهائی هر سال جهت درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال خواهد شد .

ماده ۳۷ - پیش پرداخت بهادرسالی که به مرحله تسهید میرسد و علی الحسابها در سالی که تمفیه میشود به حساب قطعی همان سال محسوب و در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه دیوان محاسبات کشور جمعاً خرجاً منظور میشود.

ماده ۳۸ - فروش اموال دیوان محاسبات که توسط رئیس دیوان محاسبات مازاد بر نیاز تشخیص داده شود با رعایت مقررات این قانون مجاز میباشد . وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود.

تبصره - اموال منقول که فروش آنها به موجب قانون ممنوع میباشد از شمول این ماده مستثنی است .

ماده ۳۹ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن ملغی است و در موارد پیش بینی نشده برابر قوانین مربوط عمل خواهد شد / ع

تاریخ چاپ ۱۳۷۱/۷/۱۱

ورود به اداره قوانین شورای نگهبان

تاریخ ثبت : ۱۳ / /

شماره ثبت :

شماره دفتر کل :

شماره شناسه :

صفحه :